

УКРАЇНА

(19) UA (11) 37489 (13) A

(51) 6 C12G3/06

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) КОМПОЗИЦІЯ ІНГРЕДІЄНТІВ ДО БАЛЬЗАМУ "КНЯГИНИН"

(21) 99031542

(22) 19.03.1999

(24) 15.05.2001

(33) UA

(46) 15.05.2001, Бюл. № 4, 2001 р.

(72) Кірюк Христина Іванівна, Яковець Іван Іванович, Паньків Андрій Григорович, Тимошицький Олександр Семенович, Цюга Світлана Павлівна

(73) Кірюк Христина Іванівна, Яковець Іван Іванович, Паньків Андрій Григорович, Тимошицький Олександр Семенович, Цюга Світлана Павлівна

(57) Композиція інгредієнтів до бальзаму, що містить горіх волоський, калину, звіробій, ванілін, корицю, цукор, колер, мед і водно-спиртову рідину, яка **відрізняється** тим, що вона додатково містить шипшину, ромашку, вишню, чорницю, гвоздику і трояндову олію, причому горіх волоський, корицю, гвоздику, звіробій, шипшину і ромашку використовують в виді настоїв, а калину, вишню і чорницю - в виді спиртованих соків, при такому співвідношенні інгредієнтів на 1000 дал напою:

Інгредієнти	На 1000 дал
настій горіха волоського молоч- но-воскової стиглості I і II зливу, в дм ³	1375-1425
настій шипшини I зливу, в дм ³	5,0-9,0
настій ромашки I зливу, в дм ³	12,0-16,0
настій звіробою I зливу, в дм ³	13,0-17,0
настій кориці I і II зливу, в дм ³	6,0-6,8
настій гвоздики I і II зливу, в дм ³	1,4-1,8
сік калиновий спиртований, в дм ³	340,0-360,0
сік вишневий спиртований, в дм ³	290,0-310,0
сік чорничний спиртований, в дм ³	290,0-310,0
цукровий сироп 65,8%, в дм ³	296,0-300,0
колер, в кг	795,0-805,0
ванілін 1 : 10, в дм ³	0,8-1,2
мед, в кг	48,0-52,0
трояндова олія, в дм ³	0,04-0,06
водно-спиртова рідина з розра- хунку на міцність купажу 40%	решта

Пропонується винахід, який відноситься до лікєро-горілкової промисловості, зокрема, до композиції інгредієнтів для гіркої настойки бальзаму.

Відома композиція інгредієнтів для бальзаму, в якій міститься деревій, звіробій, подорожник, листя та гілки чорної смородини, трава зубрівки, трава чебрецю, квіти ромашки, кора дуба, корінь айру, м'ята перцева, корінь хрону свіжого, кмін, кріп, коріандр, яблука свіжі, полуниця свіжа, горіх волоський, мед натуральний, медова есенція, цукор, лимонна кислота, колер і водно-спиртова рідина (Композиція інгредієнтів для бальзаму "Чорний черемош", UA, патент № 3028, C12G 3/06, Бюл. 5-1, 1994).

Проте наявність у відомій композиції інгредієнтів для бальзаму великої кількості лікарських рослин складає певні труднощі для масового виробництва.

Найбільш близькою до композиції інгредієнтів для бальзаму, що пропонується, є композиція, яка містить горіх волоський, калину, звіробій, ванілін,

корицю, цукор, колер, мед і водно-спиртову рідину, крім того, чорноплідну горобину, буркун, материнку, листя вишні, листя чорної смородини і гілки тополі (Композиція інгредієнтів для бальзаму "Прикарпатський", UA, патент № 11698, C12C 3/06, Бюл.4-1, 1996 р.).

Проте використання у композиції великої кількості колєру (995-1005 кг перепаленого цукру) з високим вмістом алкоголю 45%, знижує біологічну цінність напою.

В основу винаходу - Композиція інгредієнтів до бальзаму "Княгинин" - поставлено задачу створення нового біологічно цінного бальзаму шляхом підбору інгредієнтів, наділених цілющими властивостями і визначенням їх кількісного співвідношення - забезпечити збагачення бальзаму біологічно активними речовинами та розширити асортимент напоїв.

Поставлена задача винаходу вирішується тим, що композиція інгредієнтів до бальзаму, що містить горіх волоський, калину, звіробій, ванілін, ко-

(13) A

(11) 37489

(19) UA

рицю, цукор, колер, мед і водно-спиртову рідину, додатково містить шипшину, ромашку, вишню, чорницю, гвоздику і трояндову олію, при чому горіх волоський, корицю, гвоздику, звіробій, шипшину і ромашку використовують в виді настоїв, а калину, вишню і чорницю.— в виді спиртованих соків, при такому співвідношенні інгредієнтів на 1000 дал напою:

Інгредієнти	На 1000 дал
настій горіха волоського молочно-воскової стиглості I і II зливу, в дм ³	1365-1425
настій шипшини I зливу, в дм ³	5,0-9,0
настій ромашки I зливу, в дм ³	12,0-16,0
настій звіробою I зливу, в дм ³	13,0-17,0
настій кориці I і II зливу, в дм ³	6,0-6,8
настій гвоздики I і II зливу, в дм ³	1,4-1,8
сік калиновий спиртований, в дм ³	340,0-360,0
сік вишневий спиртований, в дм ³	290,0-310,0
сік чорничний спиртований, в дм ³	290,0-310,0
цукровий сироп 65,8%, в дм ³	296,0-300,0
колер, в кг	795,0-805,0
ванілін 1 : 10, в дм ³	0,8-1,2
мед, в кг	48,0-52,0
трояндова олія, в дм ³	0,04-0,06
водно-спиртова рідина з розрахунку на міцність купажу 40%	решта

Введення до композиції, що пропонується, додаткових інгредієнтів наділяє бальзам властивостями, які підсилюють апетит, сприяють профілактиці сечогінних захворювань, покращують тонус. Для підсилюючого харчотравлення шлунку та кишечника і сечогінного засобу в композицію введені шипшина і ромашка у вигляді настоїв та вишня і чорниця у вигляді спиртованих соків, котрі сприяють кращому обміну речовин і виділенню з сечовиною солей сечогінної кислоти, завдяки наявності в них комплексу вітамінів і мікроелементів. Крім того, використання спиртованих соків вишні і чорниці, що багаті на пектин, дубильні речовини, цукристі сполуки і органічні кислоти, є корисним при недокрів'ї, подагрі, ревматизму, а також для підсилення зору.

Водночас, використовувані у складі композиції інгредієнти не тільки підвищують фізіологічну цінність, але беруть активну участь у формуванні органолептичних показників напою.

Отож, запропоноване сполучення інгредієнтів до композиції забезпечує збагачення бальзаму сумою біологічно активних речовин, оптимальне співвідношення яких було одержане лабораторним шляхом і підтверджено експериментально, і пояснюється наступним:

- при зміні кількісного вмісту одного із інгредієнтів, в більшу чи меншу сторону від наведених інтервалів, виготовлений бальзам втрачає необхідні органолептичні показники, появляється розділення тону того чи іншого інгредієнту, що вхо-

дить до складу композиції, та змінюється кількість біологічно активних показників.

Запропонований бальзам одержують таким чином. Для виготовлення бальзаму застосовують:

- спирт етиловий ректифікований вищої очистки за ГОСТ 5962;

- вода питна пом'якшена з твердістю не більше 0,2 мг-екв/дм³ за ГОСТ 2874;

- горіх волоський молочно-воскової стиглості за ГОСТ 28539;

- звіробій за ГОСТ 15161;

- шипшина за ГОСТ 1994;

- кориця за ГОСТ 29049;

- гвоздика за ГОСТ 29047;

- ромашка за ГОСТ 2237;

- сік вишневий спиртований, сік калиновий спиртований, сік чорничний спиртований за ГОСТ 28539;

- трояндова олія за ОСТ 1060;

- ванілін за ГОСТ 16599;

- мед за ГОСТ 19792;

- цукор пісок за ДСТУ 2316;

- колер, згідно "Рецептури лікєро-горілочних напоїв і горілок", м. Київ, 1994.

Приклад 1. Спиртований настій горіха волоського молочно-воскової стиглості (зеленого) I і II зливу готують таким чином. Перед заливанням водно-спиртовою рідиною 1000 кг зеленого горіха волоського подрібнюють і вистояють на протязі двох діб, до появи коричневого забарвлення. Після цього заливають його водно-спиртовою рідиною (готують 1-ий залив), міцністю 70%, у співвідношенні 1:1, та настоюють на протязі 7 діб при періодичному перемішуванні. Провівши 70% злив настою I зливу, готують II злив. Залишок повторно заливають водно-спиртовою рідиною, в кількості 700 дм³, міцністю 60% і також настоюють при періодичному перемішуванні на протязі 7 діб, із 100% зливом настою II зливу. Об'єднані настої I і II зливу горіха волоського, в кількості 1375 дм³, задають в купажний чан. Таким же чином, але із врахуванням виходу необхідної кількості, готують настій кориці, настій гвоздики, настій звіробою, настій шипшини і настій ромашки. При цьому: настій кориці заливають водно-спиртовою рідиною 70% і 50% (для I і II зливу, відповідно) та настоюють по 5 діб; настій гвоздики заливають водно-спиртовою рідиною 60% і 50% (для I і II зливу відповідно) та настоюють по 5 діб; настої звіробою і шипшини (I зливу) заливають водно-спиртовою рідиною 50% і настій ромашки (I зливу) заливають водно-спиртовою рідиною 45% та настоюють 6,5 і 7 діб, відповідно. Настій кориці, настій гвоздики, настій шипшини, настій звіробою і настій ромашки задають в купажний чан.

Згодом в купажний чан додають спиртовані соки: калини (340 дм³), вишні (290 дм³) і чорниці (290 дм³), цукровий сироп 65,8%-ий (296 дм³), трояндову олію (0,04 дм³) і мед (48 кг) та додають ванілін (0,8 дм³), колер (795 кг) і водно-спиртову рідину (в дм³) з розрахунку на міцність купажу 40%. Після цього купаж ретельно перемішують на протязі 15-20 хвилин та витримують на протязі 2 діб.

Готова композиція має таке співвідношення інгредієнтів на 1000 дал напою:

Інгредієнти	На 1000 дал
настій горіха волоського молочно-воскової стиглості I і II зливу, в дм ³	1375,0
настій шипшини I зливу, в дм ³	5,0
настій ромашки I зливу, в дм ³	12,0
настій звіробою I зливу, в дм ³	13,0
настій кориці I і II зливу, в дм ³	6,0
настій гвоздики I і II зливу, в дм ³	1,4
сік калиновий спиртований, в дм ³	340,0
сік вишневий спиртований, в дм ³	290,0
сік чорничний спиртований, в дм ³	290,0
цукровий сироп 65,8%, в дм ³	296,0
колер, в кг	795,0
ванілін 1 : 10, в дм ³	0,8
Мед, в кг	48,0
трояндова олія, в дм ³	0,04
водно-спиртова рідина з розрахунку на міцність купажу 40%	решта

Приклад 2. Бальзам готують аналогічно прикладу 1, але із врахуванням завдання необхідної кількості інгредієнтів для даної композиції. Готова композиція має таке співвідношення інгредієнтів на 1000 дал напою:

Інгредієнти	На 1000 дал
настій горіха волоського молочно-воскової стиглості I і II зливу, в дм ³	1400,0
настій шипшини I зливу, в дм ³	7,0
настій ромашки I зливу, в дм ³	14,0
настій звіробою I зливу, в дм ³	15,0
настій кориці I і II зливу, в дм ³	6,4
настій гвоздики I і II зливу, в дм ³	1,6
сік калиновий спиртований, в дм ³	350,0
сік вишневий спиртований, в дм ³	300,0
сік чорничний спиртований, в дм ³	300,0
цукровий сироп 65,8%, в дм ³	298,0
колер, в кг	800,0
ванілін 1 : 10, в дм ³	1,0
мед, в кг	50,0
трояндова олія, в дм ³	0,05
водно-спиртова рідина з розрахунку на міцність купажу 40%	решта

Приклад 3. Бальзам готують аналогічно прикладу 1, але із врахуванням задання необхідної кількості інгредієнтів для даної композиції. Готова композиція має таке співвідношення інгредієнтів на 1000 дал напою:

Інгредієнти	На 1000 дал
настій горіха волоського молочно-воскової стиглості I і II зливу, в дм ³	1425,0
настій шипшини I зливу, в дм ³	9,0
настій ромашки I зливу, в дм ³	16,0
настій звіробою I зливу, в дм ³	17,0
настій кориці I і II зливу, в дм ³	6,8
настій гвоздики I і II зливу, в дм ³	1,8
сік калиновий спиртований, в дм ³	360,0
сік вишневий спиртований, в дм ³	310,0
сік чорничний спиртований, в дм ³	310,0
цукровий сироп 65,8%, в дм ³	300,0
колер, в кг	805,0
ванілін 1 : 10, в дм ³	1,0
мед, в кг	52,0
трояндова олія, в дм ³	0,06
водно-спиртова рідина з розрахунку на міцність купажу 40%	решта

Виготовлений бальзам у відповідності з рецептурами, приведе ними в прикладах 1, 2 і 3, подається на розлив, пакування, маркування, транспортування і зберігання за ГОСТ 4827.

У всіх випадках одержаний бальзам відповідає вимогам ГОСТ 7190 і має такі органолептичні показники:

Органолептичні показники бальзаму	
колір	чорний з коричневим відтінком
смак	м'який, злегка гіркуватий
аромат	округлений, складний

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
